Provincie Noord-Brabant

Statenmededeling

Datum
4 juli 2016
Documentnummer
GS: 4006616
PS: 4145790

Onderwerp
IBT onderzoek borging externe veiligheid in gemeentelijke bestemmingsplannen

Aan Provinciale Staten van Noord-Brabant,

Kennisnemen van
De resultaten van het rapport "Onderzoek borging externe veiligheid in gemeentelijke bestemmingsplannen" Wij hebben onderzocht in hoeverre Brabantse gemeenten het aspect externe veiligheid hebben meegewogen in bestemmingsplannen. Dat zijn zij wettelijk verplicht.

Aanleiding
De provincie controleert of gemeenten en waterschappen taken uitvoeren volgens de wet en bewaakt de kwaliteit daarvan. In dat licht is dit onderzoek uitgevoerd. Externe veiligheid gaat over het zoveel mogelijk beheersen van risico's die mensen lopen door opslag, productie, gebruik en vervoer van gevaarlijke stoffen in hun omgeving.

De Rijksoverheid heeft geconstateerd dat er niet voldoende aandacht wordt besteed aan externe veiligheid bij ruimtelijke ontwikkelingen en de bestuurlijke verantwoording van risico's die geaccepteerd worden. Daarom is 'Externe veiligheid in bestemmingsplannen' één van de risicothema's in het provinciale 'Beleidsplan interbestuurlijk toezicht 2013-2015'. Het maakt onderdeel uit van de uitvoeringsprogramma's interbestuurlijk toezicht 2014 en 2015.

In 2014 en 2015 hebben wij bij alle Brabantse gemeenten steekproefsgewijs onderzocht in hoeverre het aspect externe veiligheid is geborgd in bestemmingsplannen. Het onderzoek is gedaan op basis van de wettelijke vereisten die op het gebied van externe veiligheid gelden voor inrichtingen, buisleidingen en transportassen (weg, water, spoor). Voor situaties waarin niet wordt voldaan aan de gestelde veiligheidsnorm geldt een saneringsverplichting.

Voor elke gemeente hebben wij tenminste 2 vastgestelde (actuele) bestemmingsplannen bekeken. In totaal zijn 180 bestemmingsplannen beoordeeld.

Bevoegdheid

Gedeputeerde Staten zijn verantwoordelijk voor de uitvoering van het interbestuurlijk toezicht op gemeenten. Gedeputeerde Staten stellen het rapport vast en informeren uw Staten, om uw controlerende rol te kunnen vervullen.

Kernboodschap

1. *Ons onderzoek wijst uit dat gemeenten alerter om moeten gaan met externe veiligheid.*

Waaruit blijkt dat?
Bij een aantal van de beoordeelde plannen is sprake van een saneringssituatie en bij een groot deel van de plannen wordt niet voldaan aan de wettelijke verantwoordingsplicht (afweging van acceptatie van risico's tegen maatschappelijk nut en noodzaak).
Oorzaken zijn onder meer de complexiteit van het thema externe veiligheid en de bijbehorende regelgeving en het ontbreken van een geborgde afstemming en samenwerking tussen de organisatieonderdelen ruimtelijke ordening en externe veiligheid.
Om de veiligheid binnen redelijkheid te beperken zijn er afstandseisen vastgelegd in wet- en regelgeving. Als er sprake is van een saneringssituatie betekent dit in de praktijk dat een kwetsbaar object, zoals een huis, een school of een zorginstelling, dichter bij een risicobron ligt dan wettelijk is toegestaan. Hierdoor is er een verhoogde kans op overlijden als er een ongeval plaatsvindt vanuit de risicobron. Zolang er geen calamiteit optreedt merkt de burger hier niets van.

2. *Door onze onderzoeksresultaten Brabant breed te delen stimuleren wij gemeenten om de taakuitvoering op het gebied van externe veiligheid in ruimtelijke plannen te verbeteren. Dit leidt tot een veiligere leefomgeving voor Brabantse burgers.*

Iedere gemeente heeft een terugkoppeling gehad van de door de provincie beoordeelde bestemmingsplannen. Daar waar het aspect externe veiligheid niet voldoende is verwerkt zijn, afhankelijk van het risico, nadere afspraken gemaakt met de betreffende gemeente. Daar waar het nodig was, is onmiddellijk actie ondernomen.

Hiermee creëren wij bewustwording bij de gemeenten en sturen wij aan op organisatorische borging van afstemming en samenwerking tussen ruimtelijke planvormers, adviseurs op het gebied van externe veiligheid en de veiligheidsregio vroegtijdig in het ruimtelijke planproces.

Door vroegtijdig in de ruimtelijke planvorming rekening te houden met bestaande en nieuwe risico's wordt voorkomen dat nieuwe saneringssituaties ontstaan. Daarbij moet op bestuurlijk niveau worden afgewogen welke risico's acceptabel zijn en welke niet.

Consequenties

1. *Het onderzoek is steekproefsgewijs ingestoken.*
Dat betekent dat er buiten de scope van dit onderzoek sprake kan zijn van andere (urgente) saneringssituaties.

Europese en internationale zaken

Er is geen sprake van Europese of internationale aspecten.

Communicatie

Deze rapportage wordt gezonden aan alle colleges van B&W in de provincie Noord-Brabant. In de aanbiedingsbrief vragen we de gemeenten om de tekortkomingen en aandachtspunten actief op te pakken en de aanbevelingen ter harte te nemen. Vooraf is het rapport ter becommentariëring toegestuurd aan leden van een klankbordgroep met medewerkers van gemeenten, provincie, Veiligheidsregio's en omgevingsdiensten. Over het rapport communiceren we transparant en de pers informeren wij met een persbericht.

Vervolg

Bij die plannen waar sprake is van een saneringssituatie is direct actie ondernomen door de betreffende gemeente om de saneringssituatie op te lossen. Gemeenten zijn over het algemeen van goede wil om aanbevelingen en verbeterpunten op te pakken en door te voeren.
De provincie blijft de voortgang van de verbeterpunten en de stand van zaken met betrekking tot het oplossen van de saneringssituaties volgen aan de hand van de IBT-toezichtstrategie (concrete afspraken over acties, termijnen en vervolg). De acties die hieruit volgen (administratieve hercontroles) komen terug in de jaarlijkse rapportages van IBT.
Voor wat betreft het verbeteren van de verantwoording van het groepsrisico is ingestoken op een Brabant brede samenwerking tussen provincie, gemeenten, veiligheidsregio's en omgevingsdiensten, die wordt gefaciliteerd en gestimuleerd door het landelijke programma Impuls Omgevingsveiligheid 2015-2018 (IOV). Vanuit dit programma ontvangen provincies en veiligheidsregio's structurele middelen ter ondersteuning van taken en projecten op het gebied van externe veiligheid. Dit programma vormt de basis voor verdere implementatie van externe veiligheid in beleid en uitvoering, waaronder een adequate en geborgde uitvoering van de wettelijke ruimtelijke taken. Als

provincie past ons hierbij een verbindende rol, waarbij wij als één van de veiligheidspartners initiatieven nemen, andere partijen stimuleren en bij elkaar brengen.

Datum
4 juli 2016
Documentnummer
GS: 4006616
PS: 4145790

Bijlage

1. Rapportage "Onderzoek borging externe veiligheid in gemeentelijke bestemmingsplannen".

Gedeputeerde Staten van Noord Brabant,

de voorzitter, de secretaris,

prof. dr. W.B.H.J. van de Donk mw. ir. A.M. Burger

Opdrachtgever: Elles Breebaart, EBreebaart@brabant.nl,
Eenheid Bestuurlijke Org. en Toezicht en Afd Interbestuurlijk toezicht

Opdrachtnemer: Nanny van Rooij, NvRooij@brabant.nl,
Cluster Natuur en Milieu Team externe veiligheid